

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/SECȚII CU
PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU
ROMÂNII DIN DIASPORA**

**Secțiunea A Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limba maghiară
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
14 martie 2025
Clasa a VII-a**

Varianta 2

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

Răzvan_08.docx

Încă o data mi s-a confirmat, dragă Sergiu, că planurile nu ies totdeauna cum sperii.

Eram pregătit, de data asta, să îmi pun dorințe la izvorul cu apă fermecată de la Cozia, mă și imaginam deja pe marginea unei fântâni frumoase, în care să arunc drept plată pentru dorințe împlinite, un bănuț.

Inventez iar o scuză pentru a rămâne sâmbătă dimineața acasă, în timp ce ai mei au ieșit, caut în caietul bunicului vreo secvență care să mă ajute să ajung unde trebuie. Dau de informația că mănăstirea Cozia e construită de Mircea cel Bătrân și că acolo, se dezvoltase o adevărată școală de pictură. Pun mecanismul în aplicare: pulverizatorul din buzunar, rândurile scrise în caiet de bunicul, degetul meu cu sânge trecut peste ele și...salt în timp.

Mă trezesc deodată cu întregul deget plin de sânge, gros, roșu aprins. Mi-l scot repede din vas și începe să picure sângele pe jos. Dar nu era degetul arătător, cel cu sângele meu adevărat, ci degetul mare. Și vezi bine că nu era de fapt sânge, că nimerisem cu degetul într-un vas cu vopsea roșie. Iar alături erau alte vase, cu vopsele de toate culorile, iar prin încăperea tot felul de ustensile de pictură. Mi-am dat seama imediat despre ce era vorba, deși nu semăna deloc odaia asta cu interfața de photoshop.

Mi-arunc privirea peste picturi și, pe când eram mai absorbit de ele, se aude scârțâind o ușă și apoi o voce:

- Să nu atingi picturile mele! Le-ai putea strica!

M-am speriat, de era să dau jos o pictură. În fața mea stătea un tânăr cu barbă și cu păr prins la spate, semăna cu un călugăr.

- Să nu-mi spui, tinere, că ai venit pentru a învăța arta picturii, îmi zise apoi cu glas blând și zâmbet pe chip. Stai pe scaun și, dacă vrei, o să îți arăt eu care sunt secretele culorilor.

M-am gândit că i-aș putea eu arăta cum funcționează fără niciun secret și mult mai eficient photoshopul, dar nu am vrut să îl jignesc. Așa că m-am așezat, i-am mulțumit pentru încrederea lui în talentul meu, i-am mărturisit că nu simt chemare spre pictură și l-am întrebat dacă sunt la Cozia.

Mi-a răspuns imediat:

-La Cozia, desigur, mănăstirea ridicată de domnul Mircea cel Bătrân și locul în care e înmormântat.

Așadar, altă lovitură: aflu că am ajuns după ce domnul Mircea se stinsese din viață. În vara anului 1418, la câteva luni după moartea sa...

- Mircea Vodă a fost un domn credincios, înțelept și iubitor de pace, a continuat tânărul. În anii din urmă, pentru a ține țara departe de războaie, a încheiat înțelegeri cu turcii. Și chiar dacă pacea a fost plătită turcilor, ne-am bucurat până acum de liniște și de bună înțelegere.

Bravo, m-am gândit, interesante informații, dar acum trebuia să îl aduc spre DORINȚELE mele. Așa că îi spun că eu sunt venit de departe, din alt timp, că am călătorit muuult și că m-a obosit călătoria, că aș vrea, dacă mă poate ajuta, să-mi potolească setea.

- Avem aici un izvor cu apă proaspătă și rece, te iau cu mine în plimbare până acolo.

Era chiar ceea ce așteptam. Așa că l-am însoțit printre tufele de trandafiri frumoși și parfumați la un izvor. Un izvor amărât, nici urmă de vreo fântână. Aproape că semăna cu o baltă cu mormoloci, doar că avea apă limpede.

Ei, ce zici, Sergiulică, e clară treaba, nu? N-am dat peste vreun izvor vrăjit, care îndeplinește dorințe. Dar pentru că mi-era sete, am luat și eu apă în palme, uitând pentru o clipă că astfel degetul meu arătător,

curățat prin apă de sânge mă va trimite înapoi în prezent, pe canapeaua bunicului, în pod. Care s-a udat, ce-i drept, puțin.

Fug să mănânc, mă strigă mama din bucătărie. Dar mă voi întoarce apoi, pentru a mai adăuga câteva vorbe.

Cu drag, *Răzvan*

**pulverizator* – aparat pentru a împrăștiere în particule fine a lichidelor

**ustensile* – obiecte necesare pentru o meserie

**mormoloci* – prima formă a broscuțelor

Adaptare după Horia Corcheș, *Istoria lui Răzvan*

B. Inteligența artificială revoluționează arta.

Ai-Da, un robot în formă de om, utilizează AI și este creația britanicului Aidan Meller. Robotul a realizat o pictură în schimbul căreia s-a obținut o sumă uriașă de bani. Tabloul, care a fost denumit „A.I. God”, îl întruchipează pe matematicianul cunoscut ca părintele inteligenței artificiale (AI).

Această lucrare de artă a fost cumpărată în schimbul a 1.084.800 de dolari. Cumpărătorul a fost un american care a dorit să rămână anonim. Casa de licitații Sotheby's a anunțat că au existat 27 de oferte pentru acest tablou, pentru care, la început, s-au așteptat 120.000 de dolari.

Robotul Ai-Da, care folosește un model avansat de limbaj AI pentru a vorbi, a declarat că lucrarea sa „*invită spectatorii să se gândească la puterea inteligenței artificiale și a calculatoarelor*”.

Cum a apărut Ai-Da

Aidan Meller, creatorul robotului, locuiește în apropiere de Oxford, Anglia, și a lucrat împreună cu o echipă formată din aproape 30 de persoane pentru a construi robotul. Ai-Da a fost gata în februarie 2019. El este primul robot artist ultra-realist din lume. Robotul Ai-Da, care a fost echipat cu o tunsoare bob și care seamănă cu o femeie, poartă acest nume în onoarea Adei Lovelace, matematiciana din secolul al XIX-lea, recunoscută drept primul programator de computere din lume.

În urmă cu doi ani, robotul Ai-Da a fost audiat de o comisie din Marea Britanie. „*Nu am experiențe personale; sunt dependentă de programe de calculator*”, a afirmat robotul. Ai-Da creează portrete și poeme, folosindu-se de un braț robotic, de camere de luat vederi amplasate în ochi și de algoritmi de inteligență artificială.

Ai-Da este un robot complex, conceput pentru a imita omul.

După „*Inteligența artificială revoluționează arta*”, www.adevarul.ro

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Există hiat în toate cuvintele din seria:

- a) „caut”, „caietul”, „creatorul”.
- b) „le-ai”, „informația”, „februarie”.
- c) „construită”, „imediat”, „comisie”.
- d) „viață”, „războaie”, „artificială”.

2 puncte

2. S-au format prin derivare toate cuvintele din seria:

- a) „dorințele”, „cumpărătorul”.
- b) „iubitor”, „algoritmi”.
- c) „departe”, „folosindu-se”.
- d) „proaspătă”, „programator”.

2 puncte

3. Sunt sinonime cuvintele subliniate în secvențele din seria:

- a) „nu am vrut să îl jignesc”, Încerc să-i laud des pe copii.
- b) „să arunc drept plată un bănuț”, Drumul o ia drept, prin pădure.
- c) „robotul umanoid a realizat o pictură”, Fotografia a fost aranjată prin photoshop.
- d) „conceput pentru a imita omul”, Uneori literatura e scrisă pentru a copia realitatea.

2 puncte

Scrive pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Menționează valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvențele: „ te iau cu mine în plimbare”, „Iar alături erau alte vase”, „se dezvoltase o adevărată școală de pictură”, „În fața mea stătea un tânăr cu barbă”. **4 puncte**
5. Alcătuieste un enunț în care un adjectiv din secvența „ Avem aici un izvor cu apă proaspătă și rece,” să aibă altă funcție sintactică pe care o vei preciza. **4 puncte**
6. Precizează numărul de propoziții din enunțul: „ Aidan Meller, creatorul robotului, locuiește în apropiere de Oxford, Anglia, și a lucrat împreună cu o echipă formată din aproape 30 de persoane pentru a construi robotul.” **4 puncte**
7. Notează funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în secvența: „ Eram pregătit, de data asta, să îmi pun dorințe la izvorul cu apă fermecată de la Cozia.” **6 puncte**
8. Rescrie corect mesajul referitor la photoshop: Cei care lucrez în domenii creativi știu cât de importantă este să țină pasul cu noile tehnologii, iar un program de editare a imaginii digitale le ajută pe toți. **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrive pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Transcrie secvența care arată cum funcționează mecanismul pe care îl folosește Răzvan pentru a călători în timp. **4 puncte**
2. Notează două trăsături ale robotului Ai-Da, pe care le vei susține cu exemple din textul B. **6 puncte**
3. Menționează un element de conținut comun celor două texte-suport, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**
4. Crezi că această călătorie a lui Răzvan a fost una inutilă, deoarece nu a găsit un izvor care să-i îndeplinească dorințele, așa cum și-a dorit? Formulează răspunsul, în unu-două enunțuri, valorificând informații din textul A. **6 puncte**
5. Textul B prezintă un robot care a realizat o pictură vândută pentru o sumă foarte mare. Tu ce părere ai despre operele de artă realizate cu ajutorul inteligenței artificiale? Motivează-ți răspunsul, în 50 - 70 de cuvinte, valorificând textul B. **8 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. SCRIERE CREATIVĂ

Imaginează-ți că deții mecanismul lui Răzvan și ai călătorit în trecut. Redactează o compunere de 100-150 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare la care ai luat parte, în urma întâlnirii cu o personalitate despre care ai învățat la școală și pe care o admiri.

În redactarea răspunsului tău vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- integrarea unui dialog de 4-6 replici;
- inserarea unei secvențe descriptive;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei al compunerii.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C. Pe Meg o trecură din nou fiori de frică la auzul vocii doamnei Care:

- Trebuie să mergem dincolo de Umbră.
- Dar n-o să facem toată călătoria deodată, ci pe bucăți îi liniști doamna Ce.

Se uită apoi la Meg:

- Adică o să facem bucle în timp, înțelegi?
- Nu, răspuse Meg sec.
- Greu de explicat lucruri pentru care omenirea nu are încă cuvinte. Calvin vorbea despre călătoritul cu viteza luminii. Asta ai înțeles, nu-i așa, micuța mea Meg?
- Da, încuviință ea.
- Ei bine, aceea e calea cea lungă, ocolită și deloc practică. Noi am învățat să o luăm pe scurtătură ori de câte ori putem.

Apoi, uitându-se spre doamna Cine, i-a spus:

- Arată-le!
- Experiența e mama învățaturii, a răspuns doamna Cine și și-a apucat strâns rochia, cu mâna stângă pe de-o parte și cu dreapta de cealaltă parte, întinzând materialul. Dacă o insectă mititică ar trebui să parcurgă distanța de la mâna dreaptă și până la mâna stângă, i-ar lua ceva timp să ajungă dintr-o parte în cealaltă în linie dreaptă, a adăugat ea.

Doamna Cine și-a adus apoi mâinile una lângă cealaltă, fără să dea drumul marginii rochiei care a făcut o buclă și a completat:

- Dacă ar parcurge, în schimb, aceeași distanță în felul ăsta, atunci ar ajunge dintr-o parte în alta imediat fără să fie nevoită să facă o asemenea călătorie lungă. Ei bine, așa călătorim noi. Cu bucle în timp...

**bucle* – unirea capetelor unui fir drept, care astfel se transformă într-un cerc
adaptare după Madeleine L'Engle, *O buclă în timp*

Prezintă, într-un text de minimum 150 de cuvinte, modul în care este surprinsă călătoria ca formă de învățare în textele-suport A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- evidențierea unui aspect comun al modului în care este prezentată *călătoria ca formă de învățare*, în textul A și în textul C;
- evidențierea unui aspect diferit al modului în care este prezentată *călătoria ca formă de învățare*, în textul A și în textul C;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun;
- exemplificarea adecvată a aspectului diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.